

صبح شنید

۳ اسفند ماه ۱۳۰۵ مطابق ۲۰ شعبان ۱۳۴۵
ناشر: مرکز اطلاعات ایران
محل اداره: خیابان لاله زار عنوان تکرانی: اطلاعات
نمره نانوان ۴۴۴

Table with exchange rates for various goods like flour, oil, and sugar, listing prices in different currencies.

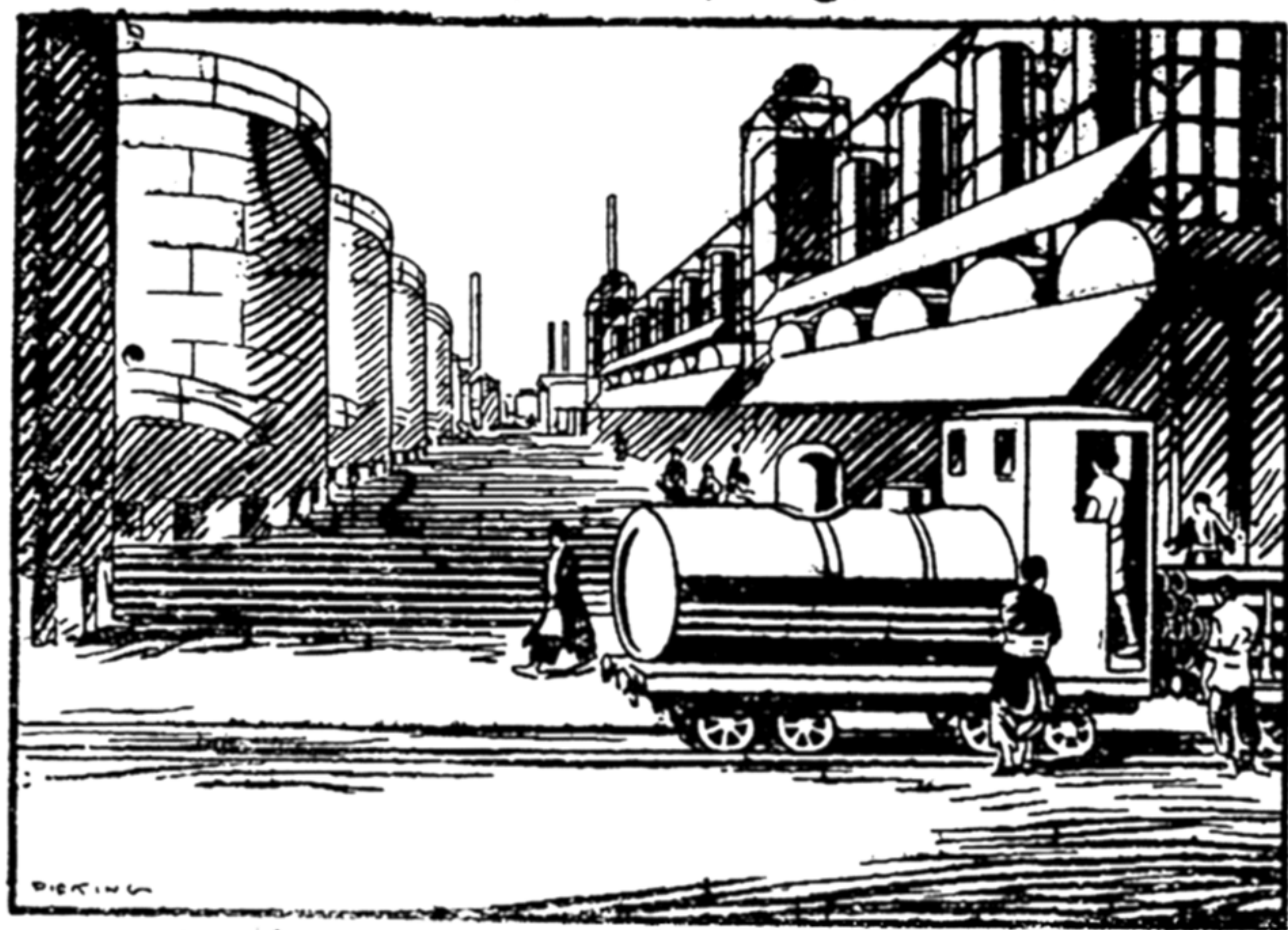
بقیه مذاکرات مجلس دیروز در اطراف راه آهن ایران

بقیه نطق دکتر مصدق
وضع مالیات باید طوری باشد که تناسب با استعداد وضعیت اشخاص باشد
عقربند خواهد دیدیم وجه انحصار مسئله تجاری را موقوف میگذارد وقتی ان طور شد کم کم مالیت دولت هم موقوف خواهد ماند و عایدات دولت هم کم میشود بنده تصور می کنم اگر این عایداتی که داریم خرج یک کارهای دیگری بکنیم که مردم استعداد نادیده همین مالیات قند و جای را پیدا کنند بهتر است آنچه اطلاع دارم اگر ۱۰ میلیون تومان خرج ناسیس کارخانه قند سازی بکنیم فوق العاده استفاده خواهیم برد زیرا اگر کارخانه قند سازی در ایران دائر شود احتیاج ما را کلی از خارجه سلب و سالی ۴۴ کروار تومان پولی که از این بابت خارج می شود در داخله مملکت باقی خواهد ماند و ملت استعداد نادیده این وجوه را خواهد داشت و لسی اگر این پولی هم که مایه دست مردم است گرفتیم باجه نریب مردم زندگانی خواهند کرد راه آهن مثل ساختن یک خانه است برای ساختن خانه در بدو امر البته بنظر خوب می آید ولی اگر شخص علم اقتصاد نداشته باشد و حسابش را اول پیش خود نکند قطعا نهمه کار خواهد ماند و مجبور است آن خانه را واگذار بکند دیگری بکند پس اگر ملتی داشته باشیم که استعداد نادیده این وجه را نا آخر یعنی پس از ده سال دیگر داشته باشد یعنی افتخار برای آن شخص مقدسی که لایحه راه آهن را اینجا داد بنده تصور می کنم با این وضعیت اقتصادی کنونی بعد از ده سال راه آهن برای زنده مانده خواهد بود وقتی باحاطه کمتری نگاه میکنیم می بینیم خرید مازاد نراز فروش است بنده می بینم آن دولتی که موازنه صادر و وارد دارد از تمام ملت فروخته ندرت است منافع ملت ایران به چه وجه از خارج نیست صادرات نایکی نریک است یکی قالی که در مقابل واردات مهم مثل قند و نفت هیچ است بنده نقطه نظرم این است که ما قندا هیچ نمیتوانیم زیر این با برویم بواسطه وضعیت امروری مردم و الا بسا انشاء راه آهن مخالف نیست تصور می کنم ام است هر کس وظیفه نمایندگی خود را انجام دهد اگر خیر جامعه را بداند بگوید - بنده ب لایحه که ایجاد راه آهن بکنم موافقم ولی یک لایحه که سرمایه آن معلوم شده باشد و در وسط راه نماند که مجبور شود با بکلی سرف نظر کنیم یا امتیازش را بکسی دیگر واگذار کنیم من جرئت نمی کنم مخالفت کنم ولی هر جوری که خود آقایان صلاح میدانند رفتار کنند

و عایداتی که شده است در اینجا شنبند کاملا موافقم که یک لایحه جهانی بمجلس آمده است فقط یک اختلافات نظری است که مطالعه در لایحه بود و این فلسفه حکومت شوروی است که آقایان نگذاشتند کاملا مطالعه شده باشد اگر چه در یکی از جراید بقم یکی از رؤسای اداره وزارت فواید عامه شرحی نوشته شده و خواسته است این حق را از ما سلب بکند و ما را محروم کرده است و از طرفی سانور هم که با اجازه نمی دهد که عقاید خود را بنویسیم ما برای راه آهن آمدیم یک نفر متخصص امریکائی بیشتر هم از نقطه نظر سیاسی از امریکا انتخاب کردیم مطابق قانونی که مجلس تصویب کرده این متخصص باید بیاید و نقشه را رسم کند و بر طبق آن رای بدهیم هر خطی را که آن متخصص تشخیص داد انتخاب کنیم بنا بر این برای این کار آن متخصص را آوردیم و عقیده ما هم در این خصوص مساوی است نه آقای وزیر فواید عامه و رفقایشان در راه آهن تخصص و اطلاعات کافی دارند نه ما پس این مذاکرات ما از روی اصول فنی نیست زیرا امضای آن متخصص که باید این نقشه را بدست او رسم شود پای این لایحه نیست در صورتیکه در قانونی که برای تعیین خطوط اصلی گذراندیم این قید شد که پس از جلب متخصص مطابق نظر او نقشه راه آهن رسم شود در این قانون مخصوصا قید شده است که مطالعات - سیاسی - اقتصادی و نظامی در آن خطی که میخواهند بکشند اول بشود بعد بیایند اجازه بگیرند وقتی که بنا شد نظر متخصص فنی را کنار بگذاریم مسائل روی نظری میزود در این صورت در بین آقایان نمایندگان اگر کسی توانست برای بنده تشریح کند که این خطوط از نقطه نظر فنی و سایر جهات رعایت شده بنده از این فکر خود عدول میکنم ما در انشاء خط آهن باید چند نقطه نظر را نصب العین بنمائیم یکی کم خرجی آن یعنی بعد از آن که تمام اقتصادی وضعیت نظامی سنجیده شد - یکی کثرت وقت جمعیت - استعداد اراضی اوضاع اقتصادی هر خط - وضعیت تجاری هر محل طبیعت و استعداد اخلاقی و اجتماعی هر طایفه که در اطراف راه آهن سکنی میکنند علاوه عوامل ثروت - وضعیت و کیفیت قصبه دهائی که ممکن است در اطراف راه آهن باشد یکی هم اتصال دودریا مخصوصا از اقصی بلاد مملکت این هارا وقتی در نظر گرفتیم و سنجیدیم نمیتوانیم راه آهن را بکشیم - بکسمت دیگر هم وضعیت راه و گره ها و نونل است - از همدان تا نزدیک دز فول نسام راه آهن با گره های عظیم تصادف نموده بایند دور گره ها پیچ و خم خورده یا باید نونل بزنند اگر وقت اول را اختیار کنند همان مخارجی را خواهند داشت که از تخمین به یکی از بنادر جنوبی متصل نمایند اگر بخوانند نونل بسازند خودشان تصدیق خواهند کرد که چه مبلغ کزافی در این راه خرج خواهد شد ولی اگر آقای وزیر فواید عامه بخوانند تشریف بیاورند و این مطالب را بخوانند کذب کنند این حق را نمی دهم چون که نظر متخصص جلب نشده است ولی اگر متخصص آمد و کمت سما و طاعتا - یکی دیگر از عوامل مهم راه آهن از نقطه نظر سیاسی است آقایان از یک جهت یک طرف قصبه را نگاه می کنند در صورتی که اگر به نقشه نگاه بکنیم نه عشر مملکت را می بینیم محروم خواهند شد در نتیجه آن قسمت مملکت خراب و بدتر خواهد شد از طرفی نگاه می کنیم از همدان به خین که منتهی می شود فقط قصبه خرم آباد که شاید بیشتر از قم یا کاشان جمعیت نداشته باشد در سر راه آهن واقع است و از آنجا دیگر تا دزفول اطراف راه آهن ده تا خانه نیست بسک قسمتش که متعلق بایلات و اشراف بوده در نتیجه نفوذ و بسط قشون پراکنده شده به شهر ها یا جا های دیگر رفته شهر نشین شده اند بنا بر این از خین بدزفول در تمام خط احتیاج به عمه خواهیم داشت که از جا های دیگر باید کوچ کنند بانجا بیایند نمیدانم برای چی این پیچ در پیچ های گره جاهائی که اصلا آوده زیاد وجود ندارد باید راه آهن کشیده شود در صورتی که این طرف که ملاحظه می کنید می بینیم راه آهن از - تا سر قراء و قصبیات و از وسط باغات و جلگه ها و خانه ها عبور کرده جمعیت آن در این خطوط چندین برابر و تقریبا سه میلیون جمعیت در اطراف خط آهن زندگی می کنند و موانع طبیعی آن هم فقط بین اصفهان و خین نونلی است شاید چند زری باشد و از طرفی استعداد اراضی هر محل که به مختصر نوجهی حاصلخیز و فلاحیت یک قسمت مملکت را تامین میکند همین طراز حث کسب و تجارت رسعت ملاحظه میشود که هیچ طرف نسبت با آن نقاط نیست - ما اگر یک قلم هم مخارجمان علاوه شود برای اینکه دو دریای آزاد را بهم وصل میکنند و دارای این همه فواید باشد چه اهمیت دارد که از آن صرف نظر کرده و راه دیگری را بگیریم که یک قسمت مهم مملکت را محروم و شکست بزرگی به تجارت و اقتصاد مملکت وارد نمائیم - فعلا اختلاف نظردر این است که مهندس اول برود به بیند بعد بیاید نظریاتش را بدهد تا روی آن نظریات رای بدهیم ما مخصوصا مهندس امریکائی انتخاب کردیم که نظر طرلسکینسکی دخالت نداشته باشد ما نمی خواستیم همان نقشه که او چند سال پیش تهیه کرده بود اجرا کنیم آقای وزیر فواید عامه فرمودند ۷۲ میلیون خرج دارد این خرج را کی معلوم کرده است از روی چه مقیاس و مبنائی فرسنگ آن و مخارج آن را آورد کرد. اید اگر میدانید چه احتیاج به استخدام متخصص داریم چرا این قدر باید متخصص بیاوریم برای ایشان ثابت میکنم سالی صد هزار تومان خرج مستر پلند با

بنزین پارس

از معادن ایران استخراج و در کارخانههای آبادان تصفیه میشود

استعمال آن دوام را نومویدل و از یاد و با یک من آن مسافت زیاد نسی را خواهد پیمود .

اعلان حراج

مؤسسه رهنی مروت نمره ۳۱ واقع در نکیه حمام خانم اشباع رهونه که موعده ۱۴ ماه آن گذشته از نمره ۳۰۰ الف الی ۱۴۱۰ ب روز چهارشنبه ۲۷ شعبان ۱۳۴۵ مطابق ۱۰ اسفند ۱۳۰۵ حضور نمایندگان وزات جلیله فواید عامه و وزارت جلیله مالیه حراج مینماید

نمره اعلان ۲۷۵ ۲ - ۴

بمصرف خواهد رسید

وزیر مالیه اظهار داشت پیشنهاد اصلاحی که عرض کردم کتباً تقدیم مینماید و بطریق ذیل قرائت گردید

ماده دوم - بدولت اجازه داده می شود که لوازم ساختن راه آهن مزبور را کلا و جزء او همچنین خرید مصالح راجعه به آنرا اعم از آنچه در داخله یا خارجه باید تهیه شود پس از اعلان مناقصه مطابق قانون محاسبات عمومی بتوسط شرکت های ساختمانی خارجه یا داخله که شرایط آنها بیشتر مقرون بصرفه و صلاح مملکت باشد بعمل آورد

مخالفی نداشت پیشنهادات واصله قرائت شد

از بین پیشنهادات پیشنهاد طاهری که لظ (همچنین) حذف شود از طرف وزیر معارف قبول شد

یاسائی هم پیشنهاد کرد لفظ و کلا یا جزعا (حذف شد این پیشنهاد هم از طرف وزیر مالیه قبول شد

از بین پیشنهادات که برای ضمیمه شدن تبصره تقدیم شد تبصره ذیل که از طرف آقای احتشام زاده تقدیم گردید و نیزس مالیه قبول کرد که ضمیمه ماده شود

تبصره - چنانچه عبور خط آهن از املاک اشخاص ضرورت پیدا کند دولت مکلف است قیمت ملک را بر نرخ عادلانه نادیده نماند

وزیر مالیه اظهار داشت برای اینکه سوء تفاهمی نشود در تبصره پیشنهادی آقای احتشام زاده اصلاحی لازم دارد که بجای لفظ قیمت ملک نوشته شود قسمتی از ملک که محل احتیاج است و در اصل ماده دوم هم در اول ماده کلامه (را) اضافه است حذف میشود

رای گرفته شده به ماده دوم با دو تبصره تصویب شد

پیشنهاد جلسه ختم شود (صحیح است) جلسه آینه پس فردا روز پنجشنبه سه ساعت قبل از ظهر دستور بقیه دستور امروز است - ساعت هشت و یک ربع بعد از ظهر جلسه ختم گردید

مطیعه بوسفور

فیروز آبادی پیشنهاد کرد از اثرلی شروع شده و بیو شهر انصال پیدا کند و توضیح داد که از بندر جز ناظران پنججاه فرسخ بیشتر نیست در سورنی که از بندر جز ناظران نود فرسخ می شود - راجع به این که از دو طرف شروع شود هم این ناقص می ماند هم آن و اگر یک طرف شروع شود بهتر میشود استفاده کرد

شریعت زاده اظهار داشت این پیش نهاد دولت عمیق ترین پیشنهاداتی است که از هر جهت مفید است خوب است آقایان هم موافقت نمایند که همان پیشنهاد دولت تصویب شود

رای گرفته شد پیشنهاد فوق قابل توجه نند

یاسائی پیشنهاد کرد در ماده اول (از طرفین) حذف شود و توضیح داد بنده التزامی نمی بینم که احداث راه آهن از دو طرف شروع شود خوب است آقای وزیر توضیح بدهند

وزیر فواید عامه اظهار داشت باید از دو نقطه شروع کرد که مصالح را بهتر بتوان تهیه کرد و اما اگر بخواهیم مصالح را از جنوب بشمال ببریم خیلی سخت و خرج دارد و اگر هم بخواهیم از شمال بجنوب مصالح را بیاوریم باز تحمل مخارج زیادی است این است که دست دولت را باید باز گذاشت که از دو طرف شروع نماید

یاسائی پیشنهاد خود را مسترد داشت از سایر پیشنهادات واصله پیشنهاد شیروانی راجع باینکه در آخر ماده نوشته شود (بلافاصله بعد از تصویب شروع به اجرای این قانون شود) قابل توجه و از طرف وزیر معارف قبول شد

پس از خاتمه مذاکرات در اطراف پیشنهادات بماده اول باصلاح کلامه خور موسی و اصلاح پیشنهادی شیروانی قرائت و تصویب شد

ماده دوم مطرح گردید فقهی اظهار داشت این ماده خیلی مبهم است ساختمان راه آهن مستلزم چند چیز است قسمت اول ساختمان زمین و کشید - ریل است قسمت دوم خرید لکوموتیف و غیره است قسمت سوم بکار انداختن آن در اینجا که نوشته شده است ساختمان راه آهن مقصود ساختن راه است یا تمام کارهای راه آهن - کمیانی ها هر کدام برای کار مخصوصی است در قسمت اول محتاج بگذشتن قوانینی است از مجلس زیرا تصادف خواهد کرد - اراضی و املاکی که تعلق با اشخاص است و باید معلوم کرد چه نظریه باید اتخاذ نمود که دچار زحمت و اشکال نشوند بنده گمان نمیکنم دولت این اجازه را داشته باشد که بتواند از وجوه عایدات انحصار دست بزند مگر با تصویب مجلس و در اینجا بهیچوجه تصریح نشده است خواهش مندم وزیر فواید عامه توضیح بدهند که آیا به یک کمیانی یا کمیانی های مختلف خواهند داد و برای کسوف اعتبار چه نظریه دارند در این لایحه غیر از ۴ میلیون و نیم نومان برای کارخانه ذوب آهن اعتبار دیگری خواسته نشده است

وزیر مالیه - اینکه فرمودند مقصود از ساختن راه آهن چیست البته تمام مراعاتی که باید برای راه آهن طی کرد در ضمن آن منظور خواهد شد تمام قسمتها در ذیل عیادت هست و اما راجع به اینکه فرمودند آیا به یک کمیانی خواهد بود یا کمیانی های مختلف مقصود دولت و مجلس این بوده است که راه آهن ایران

مهم مسئله خوزستان و ارسباران و تراکمه است که فقط این دوسه سالست که این قسمت های مملکت را امن می بینیم - از نقطه نظر تجارت هم این خط مضرت است زیرا اتصال دو دریای آزاد پول زیادی خواهد و یقین دارم دولت نهایت دقت و مطالعه را در این پیشنهاد کرده است اظهار شد مذاکرات کافی است آقای سید یعقوب مخالف اظهار داشت صحبت های رئیس التجار هیچ مربوط به جواب های آقای شیروانی نبود میخواستم بیان کند خورموسی در داخل دریای آزاد است تمام صحبت در این بود که ایسن بندر جز بدریای دیگر متصل میشود کاهمی میگویند بندر دیگری باید معلوم بشود یک نفر باید توضیح بدهد باید به هم می آید از این تجارت ما آزاد است باز از این سوراخ بیاندازیم بان سوراخ استعدای گنم یک نفر از وزراء شرح بدهند رای گرفته شد بکفایت مذاکرات تصویب شد

پیشنهادات قرائت گردید نوبت پیشنهاد کرد بجای محرمه خورموسی نوشته شود و خط آهن از آنجا شروع شود پس از توضیحاتی که از طرف ایشان داده شد وزیر معارف فقط خورموسی را قبول کرد

پیشنهادی از طرف جمعی از نمایندگان آذربایجان تقدیم گردید که در ماده اول پس از کلامه شهر همدان قزوین - طهران علاوه شود و یکی از نمایندگان در زمینه پیشنهاد فوق اظهار داشت مقصود ما این است از قزوین خط آهن عبور کند که به آذربایجان ناصحی نزدیک باشد وزیر فواید عامه - این خطی که در این لایحه نوشته شده البته سمت راه - آهن را معلوم میکنند قزوین در نقطه ما است لکن این متخصص ما راجع بگردنه آوه میگویند حالا نوبت رسید بلکه بتوانیم کردنه آوه را صرف نظر کنیم از این جهت جزو نقشه نباورده ایم و الا منظور نظر هست

به پیشنهاد فوق رای گرفته تصویب نشد

احتشام زاده پیشنهاد کرد راه اصلی از دو نقطه بندر جز و بوشهر شروع و از نقاط طهران - اصفهان - شیراز عبور کند و توضیح داد من مقصودی جز مصالح طت و مملکت ندارم و نظر محلی هم ندارم این راه بنظر بنده و جمعی نمایندگان بهتر است

وزیر فواید عامه - این جا قانون مجلس این است که ما راهی بسازیم از نظر اقتصادی و سیاسی و نظامی این نظر ما است حالا این راهی که اختیار کردم این سه نقطه کاملاً در نظر من منظور گردیده است و از نظر اقتصادی باید

کوتاه ترین راه ها باشد این راهی که می فرمائید نه این است که مطالعه نشده مطالعه شده است قریب چهل فرسخ زیاد تر می شود و این چهل فرسخ در آمد و شد و زرد راه آهن فوق العاده مؤثر است راجع به لفظ یکی از آقایان اظهار داشت که خیلی خرج میشود هر قدر هم بشود برای یکمرتبه است راه کوتاه تر میشود مخارجش در هر سال کمتر است با یک نظر مخصوصی با راه شیراز و اصفهان و طرابوزان نداریم و باید که خواهر خواندگی با راه محرمه نداریم ما حفظ اقتصاد و سیاسی و نظامی پیش بینی کردیم

به پیشنهاد احتشام زاده رای گرفته تصویب نشد

رفقای او است این مخارج برای چیست اگر احتیاج نداریم پس چرا هر روز باید مستخدم خارجی بیاوریم تا معلوم نشود لوظل مطری چند مخارج دارد و متخصص نرود معلوم بکنند بنده نمیتوانم فرمایشات آقای وزیر را قبول کنم

آقای وزیر فواید عامه فرمودند این نقشه نقشه جدید نیست بلکه سابقه اش را دادند بمرحوم صنایع الدوله آقای وزیر البته باید بدانند این نقشه آن موقع برای ما حیاتی بود در آن موقعی که بین انهرین مال دولت دیگری بود در آن موقعی که آن طرف روس نزار نشسته بود حالا نمیشود آن موقع را با حالا مقایسه کرد همه چیز آن روز تغییر کرده است فکر های آن روز تغییر کرده است وضعیت تغییر کرده است خلاصه اینکه آن نقشه مرحوم صنایع الدوله برای آن روز نافع بود نه امروز - راجع به قولی که آقای وزیر معارف راجع به سیاست خارجی فرمودند البته چون دولت طرف اعتماد همه است قول ایشان را اهمیت میدهم که میگویند این وضعیت جنبه سیاست خارجی ندارد بنده بقول ایشان اعتماد میکنم امیدوارم تاریخ هم قضاوت نماید

پیشنهاد شد جلسه ختم شود

حاج آقارضا رفیع نقاشا کرد جلسه را بطور نفیس تعطیل نموده و عصر مجدداً جلسه را منعقد نمایند

رئیس - آقای وزیر جنک توضیحی دادند بفرمائید

وزیر جنک - آقای شیروانی در ضمن بیان ایشان جمله راجع به قشون فرمودند که نریض کرده بودند و با وضعیتانی که در قشون هست دور است که ایشان به عملیات قشون نریض نمایند (همه هم و کلا این طور نبود چنین مذاکره نشده شیروانی - توضیح دارم رئیس بفرمائید شیروانی - باینکه آقای وزیر جنک محترم از اخلاق بنده مستحضر هستند که هیچوقت میل ندارم چاپلوسی کرده و این اخلاق را داشته باشم متأسفانه ایشان دچار اشتباه شده اند (صحیح است) بنده صراحتاً کفتم که ایلات و اشرار صحرا کرد در اثر نفوذ قشون خانه نشین و شهر نشین و نخب قاپوشده اند (صحیح است) مقصود بنده تمجیدی و تعریف از عملیات قشون بوده است نه تنقید (و کلا صحیح است) رئیس - اگر آقایان موافقت بکنی دو ساعت نفیس داده میشود و بعد مجلس تشکیل میشود - یک ساعت و نیم بعد از ظهر مجلس برای نفیس تعطیل گردید

چهار ساعت و نیم بعد از ظهر جلسه در نعت راست آقای پرنیا مجدداً انعقاد یافت

مهدوی در جواب شیروانی اظهار داشت در موضوع لایحه عدلیه که خورد بنده موافق بودم مخصوصاً ایشان می گفتند اگر برود بکمیسیون بجای ویل میسافند تصدیق بفرمائید که موضوع راه آهن مهمتر از عدلیه است و نمیتوان بکمیسیون فرستاد گفتگوی راه آهن از قدیم بوده حتی در زمان ناصرالدین شاه اقداماتی بنده مخصوصاً در دوره اول مجلس مرحوم صنایع الدوله برای ایجاد راه آهن مملکت اقدامی نمود البته بنده تصدیق میکنم که در طرف پنج شش ساله اخیر قدمهایی برای امنیت مملکت برداشته شد که راه آهن هم نتیجه آنست ولی باید تصدیق کرد که امروز نمیتوان تمام نقاط فرعی را ساخت نظر آقای شیروانی صحیح است ولی مسئله